

життєвий цикл, мають нормальну вікову структуру і високий рівень життєвості популяцій в тих екологічних нішах, де вони історично закріпилися. Скорочення ареалів цих видів відбувається в результаті антропогенного впливу і свідчить про неможливість збереження місцезростань без охорони.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агапова Н.Д. Род Птицемлечник - *Ornithogallum* L. // Декоративные травянистые растения для открытого грунта СССР.-Л.:Наука, Ленинград. отд., 1977.-т.2.-С.88-95.
2. Мезев Г.Н. Птицемлечники (*Ornithogallum* L.) - перспективные лекарственные растения из флоры Закарпатья //Человек; перспективы исследования: Тез.докл.межвуз.конференции молодых ученых.-Пермь: Изд-во Перм. ун-та, 1987.-34 с.
3. Соколов В.С. Алкалоидоносные растения СССР.-М.:Л.:Изд-во АН СССР, 1952.-378 с.
4. Стойко С.М. Охорона рідкісних і зникаючих видів рослин //Флора і рослинність Карпатського заповідника.-Київ:Наук.думка, 1982.-С.14-22.
5. Teinbrum N. The genus *Ornithogallum* in Palestine and neighbouring comutrier //Palest. J. Bot.-1941.-Vol.2.-P.132-150.

ДО ВИВЧЕННЯ ПОПУЛЯЦІЙНОЇ БІОЛОГІЇ *CROCUS HEUFFELIANUS* HERB. НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

А.В. Мигаль

В рамках популяційно-біологічного дослідження *Crocus heuffelianus* Herb. проведено вивчення його внутрішньо- та міжпопуляційної мінливості. В аналізі були задіяні середньостатистичні значення 17 біоморфологічних ознак особин з 7 популяцій Східних Карпат та 3 популяцій Малого Полісся. Результати досліджень дозволяють виділити 4 групи популяцій. Найбільша група охоплює 2 поліські та 4 карпатські (передгірну, 2 гірські та субальпійську) популяції, котрі характеризуються наявністю найменшої кількості статистично достовірних різниць між собою. На цій же підставі виділені в окрему групу 2 карпатські популяції, котрі знаходяться в найбільш несприятливих умовах навколишнього середовища. Рівнинні карпатська та поліська популяції виділені в окремі групи на підставі високого ступеня їх відмінностей між собою та від

інших груп популяцій, а також у зв'язку з наявністю найбільшої кількості відповідно максимальних та мінімальних значень досліджуваних ознак.

Вікові спектри популяцій зведені в один тип базового спектру, в котрому переважає група віргінільних особин. У всіх популяціях частка прегенеративних особин значно перевищує частку генеративних. Поряд з цим в межах базового вікового спектру виділені два його варіанти, один з яких (карпатські популяції) вирізняється високою участю ювенільних особин, а другий (поліські популяції) - іматурних. Слід зазначити, що щільність поліських популяцій у 2-3 рази менша за щільність карпатських популяцій.

При вивченні віталітетної структури популяцій за ключові параметри були взяті загальна фітомаса особини та фітомаса її генеративних органів. Виявилось, що депресивними є карпатські гірські та високігірні популяції, котрі знаходяться в суворих екологічних умовах. Різку популяцій за характером віталітетних спектрів можна віднести до процвітаючих.

Таким чином, результати аналізу дозволяють припустити, що визначальний вплив на стан та структуру популяцій *S. heuffelianus* мають еколого-ценотичні умови навколишнього середовища.

ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОКЛОНАЛЬНОГО РОЗМНОЖЕННЯ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ РІДКІСНИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН ЗАКАРПАТТЯ

Б.Б.Надь, В.І.Ніколайчук

Мікроклональне розмноження рослин - сучасний метод біотехнології, який дає можливість в штучних умовах, з врахування фізіолого-біохімічних особливостей виду, відтворити рослини одного генотипу (клону). Цей метод в наш час широко використовують не тільки для збереження рідкісних видів, але і для відтворення цінних у селекційному відношенні генотипів.

Перевага методу порівняно з традиційними методами розмноження полягає у наступному:

1. З одного насіння (меристеми) за короткий час можна отримати велику кількість посадкового матеріалу.
2. Процес не залежить від вегетаційного періоду та під впливом певних фітогормонів перші етапи онтогенезу значно прискорюються.